

Q.2 Write a detailed note on social cost-benefit analysis. What are its (15)
(A) limitations ?

OR

Q.2 Write a note on the various types of public expenditure incurred by (15)
(B) the Government of India.

Q.3 Explain types of public debt. Explain the impact of public debt on (15)
(A) the public, future generations, private enterprises and the government.

OR

Q.3 What is deficit financing and why is it needed ? Explain the effects (15)
(B) of deficit financing.

Q.4 Explain the system of resource-transfer through Finance (15)
(A) Commission and Planning Commission. Which is better ? Why ?

OR

Q.4 Discuss the problems faced by local governments in view of their (15)
(B) sources of revenue and responsibilities.

Q.5 What is Voluntary Disclosure of Income Scheme (VDIS) ? Discuss (15)
(A) its merits and demerits.

OR

Q.5 What is Value Added Tax (VAT) ? What are its advantages ? (15)
(B) Discuss the methods of calculating VAT.

ગુજરાતી તરજૂમો

કુલ ગુણ : ૭૦

સૂચના : જમણી બાજુના દર્શાવેલ આંકડા ગુણ સૂચવે છે.

પ્ર.૧ સાચાં જવાબ સામે (✓) જનિશાની કરો.

(૧૦)

- (૧) તેઓ માનતાં હતાં કે જાહેર ખર્ચ પગથિયાંવાર વધે છે.
(અ) મસગ્રેવ (બ) વાઈસમેન-પીકોક
(ક) ડાલ્ટન (ડ) વાગ્નર
- (૨) આ પ્રકારનું દેવું વાસ્તવિક બોજો લાવતું નથી.
(અ) ચાલુ દેવું (બ) બાહ્ય દેવું
(ક) વિદેશી દેવું (ડ) આંતરિક દેવું
- (૩) તેઓ તેરમાં નાણાંપંચના અધ્યક્ષ છે.
(અ) મહાવીર ત્યાગી (બ) સી. રંગરાજન
(ક) કે.સી.પંત (ડ) વિજય કેલકર
- (૪) આ કરની આવક રાજ્યો સાથે વહેંચવામાં આવતી નથી.
(અ) કસ્ટક ડ્યુટી (બ) ઉત્પાદન કર
(ક) વેચાણ વેરો (ડ) આવક વેરો
- (૫) ભારતમાં સેવા કર આ વર્ષથી લાગુ કરવામાં આવ્યો.
(અ) ૧૯૯૦-૯૧ (બ) ૧૯૯૪-૯૫
(ક) ૧૯૯૧-૯૨ (ડ) ૧૯૯૩-૯૪
- (૬) સંવિધાનનું ૭૩મું અને ૭૪મું સંશોધન મહત્વનું છે કારણકે
(અ) સ્થાનિક સરકારોને સંવિધાનિક દરજ્જો મળ્યો
(બ) રાજ્ય સરકારોને નાણાંકીય સ્વાયત્તા મળી
(ક) મૂલ્ય વર્ધિત કર દાખલ કરવામાં આવ્યો
(ડ) સુવર્ણ આચાર પર પ્રતિબંધ મુકવામાં આવ્યો
- (૭) કેન્દ્ર, રાજ્યોને સંસાધનોનું હસ્તાંતરણ આ માધ્યમથી કરે છે
(અ) નાણાં પંચ (બ) આયોજન પંચ
(ક) અ અને બ માંથી કોઈ નહીં (ડ) અ અને બ બંને
- (૮) કેન્દ્ર સરકાર કૃષિ આવકવેરો લગાડતી નથી કારણકે
(અ) સીમાંત ખેડૂતોનું રક્ષણ કરવા માટે
(બ) રોકડિયા પાકોની ખેતીને પ્રોત્સાહન આપવા
(ક) સંવિધાન તેની પરવાનગી આપતું નથી
(ડ) રાજ્યો તેનો વિરોધ કરે છે
- (૯) રાજકોષીય ખાધમાંથી દેવાંની ચુકવણી બાદ કરીએ, તો આ મળે છે.
(અ) પ્રાથમિક ખાધ (બ) ચાલુ ખાધ
(ક) મૂડી ખાતાની ખાધ (ડ) બજેટ ખાધ
- (૧૦) કેન્દ્રમાંથી રાજ્યોને સંસાધનોનું હસ્તાંતરણ આ ફોર્મુલા હેઠળ કરવામાં આવે છે.
(અ) મહાલનોબિસ ફોર્મુલા (બ) નીલકંઠ અને રથનો નિયમ
(ક) ગાડગીલ ફોર્મુલા (ડ) કેલકર ફોર્મુલા

પ્ર.૨ સામાજિક ખર્ચ - લાભ વિશ્લેષણ વિશે વિસ્તૃત નોંધ લખો. તેની મર્યાદાઓ કઈ છે ? (૧૫)
(અ)

અથવા

પ્ર.૨ ભારત સરકાર દ્વારા કરવામાં આવતાં જાહેર ખર્ચનાં વિવિધ પ્રકારો વિશે નોંધ લખો. (૧૫)
(બ)

પ્ર.૩ જાહેર દેવાનાં પ્રકારો સમજાવો. જાહેર દેવાની સામાન્ય પ્રજા, ભવિષ્યની પેઢીઓ, (૧૫)
(અ) ખાનગી પેઢીઓ તેમજ સરકાર ઉપર અસરો સમજાવો.

અથવા

પ્ર.૩ ખાદ્ય પૂરવણી એટલે શું ? તે શા માટે જરૂરી છે ? ખાદ્ય પૂરવણીની અસરો સમજાવો. (૧૫)
(બ)

પ્ર.૪ નાણાં પંચ તેમજ આયોજન પંચ દ્વારા સંસાધન હસ્તાંતરણની વ્યવસ્થા સમજાવો. (૧૫)
(અ) બંનેમાંથી કઈ વધુ યોગ્ય છે ? શા માટે ?

અથવા

પ્ર.૪ સ્થાનિક સરકારોનાં આવકનાં સાધનો અને તેમની જવાબદારીઓનાં સંદર્ભમાં તેમની (૧૫)
(બ) સમસ્યાઓની ચર્ચા કરો.

પ્ર.૫ સ્પેચિયલ આવક જાહેરાત યોજના (VDIS) શું છે ? તેનાં લાભાલાભની ચર્ચા કરો. (૧૫)
(અ)

અથવા

પ્ર.૫ મૂલ્ય વર્ધિત કર (VAT) એટલે શું ? તેનાંથી શું લાભ છે ? મૂલ્ય વર્ધિત કરની (૧૫)
(બ) ગણતરી કરવાની પદ્ધતિઓની ચર્ચા કરો.

#####